

TASARIM MERKEZİ BİLGİLENDİRME KILAVUZU

Sürdürülebilir Katma Değer

Global Danışmanlık
Global Consulting

TASARIM MERKEZİ NASIL KURULUR?

Global Danışmanlık
Global Consulting

Sistem Global Danışmanlık

Eski Büyükdere Cad. Huzur Mh.
No:67 4 Levent Plaza Kat:5 34396
Sarıyer / İSTANBUL

Tel: +90 212 709 08 50

Fax: +90 212 283 11 50

E-mail: info@sistemglobal.com.tr

Website: www.sistemglobal.com.tr

İÇİNDEKİLER

● Tasarım Merkezi	12
Tasarım Merkezi Unsurları	
● Tasarım Faaliyetleri	14
Tasarım Faaliyetlerinin Temel Özellikleri	
Ürün İşlevselliği	
Tasarım Faaliyeti Olarak Kabul Edilmeyen Çalışmalar	
● Tasarım Projesi	18
● Tasarım Personeli	19
Tasarımcı	
Teknisyen	
Tam Zaman Eşdeğer (TZE) Tasarım Personeli Sayısı	
● Tasarım Merkezi Yol Haritası	22
● Tasarım Merkezi Örnek Uygulama	24

“ Sosyal ve ekonomik anlamda güçlü bir Türkiye’ nin inşasına gönüllüüz.”

Geleceğe yön verebilmek için, geleceğin inşa edilmesinde aktif rol almak gerektiğine inanıyoruz. Bizce üretimde esas olan “KATMA DEĞER”dir. Bu katma değerin tüm ekosisteme fayda sağlayabilmesi için ise SÜRDÜRÜLEBİLİR olabilmesi esastır. Ana prensibimiz “SÜRDÜRÜLEBİLİR KATMA DEĞER”dir.

1996 yılından beri süregelen tüm faaliyetlerimizde, bu inancı esas aldık. Kendi alanlarında uzman, deneyimli ve her şeyden önemlisi sektöre yön veren bir bilgi birikimine sahip Sistem Global Danışmanlık ekibi, ülkemizi, sektörü

ve kendi ekosistemini yarına taşıyacak gelişim faaliyetleriyle ilgili aktif rol alıyor.

Kurumsal performansı artırmaya odaklı, danışmanlık, denetim, hukuk, patent, mühendislik, yazılım ve eğitim çözümlerimizin tümü, müşterilerimizle ürettiğimiz sinerji sayesinde geliyor. Bu ana başlıkların yanı sıra, bizi girişim faaliyetlerinin en önemli adreslerinden biri konumuna getiren Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Mevzuat Danışmanlığı, Ar-Ge Mevzuat Uygulamaları ve ilgili Devlet Destek ve Teşvik Danışmanlığı alanlarında da büyük bir titizlikle çalışıyoruz. Kurumlara fayda yaratacak çözümlerin oluşmasıyla ilgili olarak kamu kuruluşlarının faaliyetlerini çok

Sistem Global’i değerli kılan çalışanlarının yetkinliği, tecrübesi ve değeridir. Onlara yönelik temel sorumluluklarımızın ötesinde, her birinin gelişiminde aktif rol almak hayati bir önceliğimizdir.

yakından takip ediyor, bu faaliyetleri genişletiyoruz.

Türkiye’de yatırım yapmayı planlayan uluslararası firmaların tüm operasyonlarında, mevzuata ve işleyişe önemli tecrübesi ile hakim bir ekip olarak görev başındayız.

Ankara Merkez Ofisi ile kamuyu yakından takip eden, İstanbul yapılanmasıyla aktif iş dünyasının kalbinde yer alan Sistem Global, tüm müşterileri ve çalışanları için yarına dönük, etik değerlere sıkı sıkıya bağlı ve yenilikçi bir bakış açısıyla çalışmalarını sürdürüyor.

Sistem Global olarak, 2008 yılında ilk Ar-Ge Merkezi başvurusu, 2016 yılında ilk Tasarım Merkezi kurulumunu gerçekleştirip, yılda 300’den fazla firmaya Ar-Ge/Tasarım Merkezi başvuru ve sürdürme hizmeti veren lider danışmanlık şirketlerinden biri haline geldik.

Bugün İstanbul, Ankara, Gaziantep, Adana, İzmir ve Bursa olmak üzere 6 ofis merkezi ile Türkiye’nin her yerine hizmet vermekteyiz.

YOLA ÇIKMAK CESARET, DOĞRU YOLDAN GİTMEK TECRÜBE İSTER!

22 Yıldır bu kimi zaman durgun kimi zaman hırçın,
dalgalı sularda Kılavuz Kaptanlık yaptık. Seyir
defterimiz güvenli rotalar ve limanlar ile dolu.

GİRİŞ

Günümüzde tasarım, ekonominin hatta insan hayatının her aşamasında etkisi giderek artan bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanında ülke hedeflerimiz açısından katma değerli üretime giden yoldaki önemli kaynaklardan biri olan tasarım, 1 Mart 2016 tarihinden itibaren Ar-Ge destek ve teşviklerinin genişletilmesi ile yeniden gündeme gelmiştir.

5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun'da tasarım faaliyetlerinin de desteklenmesi için gerekli değişiklikler yapılmış ve **bu kanunla sağlanan tüm destek, teşvik, indirim ve istisnalardan tasarım faaliyetlerinin de faydalanması mümkün hale getirilmiştir.** Bu kapsamda;

- **Tasarım Merkezi**
- **Tasarım Faaliyeti**

- **Tasarım Projesi ve**
- **Tasarım Personeli**

tanımları, ilgili kanunda ve uygulama yönetmeliğinde yerini almıştır. Başta tasarım faaliyetlerini yürüten paydaşlarımız olmak üzere Kanun faydalanıcılarını bilgilendirmek amacıyla hazırlanan bu kılavuzda, 1 Mart 2016 itibariyle yürürlüğe giren 5746 sayılı Kanunda yer alan Tasarım Merkezi ve ilgili tüm kavramlar genel bir bakış açısıyla ortaya konmuştur. Bu doğrultuda;

- Tasarım Faaliyeti'nin ne olduğu,
- Tasarım Projesi'nin hangi unsurları taşıması gerektiği,
- Tasarım Personeli'nin kimlerden oluştuğu ve
- Tasarım Merkezi olmak için nasıl bir yol haritası izlenmesi gerektiği hakkında bilgi verilmeye çalışılmıştır.

1

TASARIM MERKEZİ

1. TASARIM MERKEZİ

Tasarım Merkezi, **tasarım projelerini** veya sözleşme çerçevesinde siparişe dayalı olarak yürütülen **tasarım faaliyetlerini** gerçekleştirmek üzere kurulan ve dar mükellef kurumların Türkiye'deki iş yerleri dâhil, kanuni veya iş merkezi Türkiye'de bulunan sermaye şirketlerinin; organizasyon yapısı içinde ayrı bir birim şeklinde örgütlenmiş, münhasıran yurt içinde tasarım faaliyetlerinde bulunan ve en az on tam zaman eşdeğer tasarım personeli istihdam eden, yeterli tasarım birikimi ve yeteneği olan birimlerdir.

Tasarım Merkezi Unsurları

Tasarım Merkezi olunabilmesi için belirlenen asgari şartlar aşağıdaki gibidir:

- Tasarım Merkezinde tasarımcı ve teknisyen statüsünde çalışacak **en az 10 Tam Zaman Eşdeğer** (TZE) tasarım personeline sahip olunması
- Tasarım Merkezinde **tasarım projelerinin bulunması**
- Tasarım ve destek personelinin Tasarım Merkezinde çalıştığıının **fiziki kontrolünü yapacak** mekanizmalara sahip olunması
- Tasarım faaliyetlerinin **yurt içinde** gerçekleştirilmesi
- Tasarım Merkezlerinin **ayrı bir birim şeklinde örgütlenmiş ve tek bir yerleşke veya fiziki mekân** içinde yer

A photograph of three people in a professional setting, likely a laboratory or design studio. On the left, a man with grey hair and a beard is pointing at a computer monitor. In the center, a woman with blonde hair tied back is looking down at a transparent electronic device on the desk. On the right, a man with glasses is also looking at the device. The monitor displays technical data and graphs. A desk lamp is visible above the monitor. The background is slightly blurred, showing other equipment and a modern interior.

2

TASARIM FAALİYETLERİ

2. TASARIM FAALİYETLERİ

Tasarım Merkezinde gerçekleştirilecek tasarım projelerinin içeriğini tasarım faaliyetleri oluşturmaktadır.

Bu noktada **tasarım faaliyeti**;

“Sanayi alanında ve Bakanlar Kurulunun uygun göreceği diğer alanlarda katma değer ve rekabet avantajı yaratma potansiyelini haiz, ürün veya ürünlerin işlevselliğini artırma, geliştirme, iyileştirme ve farklılaştırmaya yönelik yenilikçi faaliyetler”

olarak ifade edilmektedir. Bu tanımlamaya göre tasarım faaliyeti için faaliyeti yapan ve faaliyetin içeriği açısından iki önemli husus bulunmaktadır.

Faaliyeti yapan açısından bakıldığında; sanayici olan ve Avrupa Topluluğu

Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE Rev.2)’na göre belirlenen aşağıdaki kodlarla tanımlı faaliyetleri gerçekleştiren firmaların tasarım alanındaki çalışmaları tasarım faaliyeti kapsamına girmektedir.

59.11- Sinema Filmi, Video ve Televizyon Programları Yapım Faaliyetleri

59.12- Sinema Filmi, Video ve Televizyon Programları Çekim Sonrası Faaliyetleri

74.10- Uzmanlaşmış Tasarım Faaliyetleri

90.02- Gösteri Sanatlarını Destekleyici Faaliyetler

Faaliyetin içeriği açısından bakıldığında ise; ürün veya ürünlerin işlevselliğini artıran, geliştiren, iyileştiren ve farklılaştıran faaliyetler

tasarım faaliyetinin temelini oluşturmaktadır.

Tasarım Faaliyetlerinin Temel Özellikleri

Tasarım Faaliyeti kavramına ilişkin olarak yukarıda verilen tanım ve kapsam daha ayrıntılı olarak incelendiğinde tasarım faaliyetinin temel özellikleri aşağıdaki şekilde listelenebilir:

- Yapılacak olan faaliyetler **ürüne yönelik** olmalıdır.
- Planlanan faaliyetler **katma değer ve rekabet avantajı yaratma potansiyeline sahip** olmalıdır.
- Faaliyetler **yenilikçi** olmalıdır.
- Faaliyetlerin **somut çıktıları** olmalıdır.
- Faaliyetler **bir sistematik içerisinde** gerçekleştirilmelidir.
- Faaliyetler sonucunda, **ürünlerin işlevselliğinde artış, gelişim, iyileşme ve farklılaşma söz konusu olmalı** ve bu

etki **somut çıktılarla** ölçülebilmelidir.

Ürün İşlevselliği

İşlevsellik; işlevsel olma durumunu ifade etmektedir. Bu kapsamda tasarım faaliyeti içeriğinde yer alan **ürünün işlevselliği** ise; ürün veya ürünlerin gördüğü iş, iş görme yetisi, görev ve fonksiyonlarıdır. Bu açıdan bakıldığında işlevsellik, her bir ürün bazında farklılık gösterebilir. Bu noktada ürünün işlevselliği ortaya konulurken aşağıdaki hususlara dikkat edilmesi gerekmektedir:

- Ürünün işlevselliği, ürünün **teknik çıktılarına** dayalı oluşturulabilir.
- Ürünün işlevselliği, görselliğin önemli olduğu ürünlerde **bu husus** dikkate alınarak oluşturulabilir.
- Ürünün işlevselliği, mümkün olduğunca **somut ve ölçülebilir** olmalıdır.
- Ürünün işlevselliği, **katma değer ve**

rekabet avantajı yaratma potansiyeli
dikkate alınarak oluşturulmalıdır.

Ürüne yönelik işlevsellik, ürünün teknik çıktılarında oluşturulabileceği gibi, görselliğin önemli olduğu ürünlerde bu husus dikkate alınarak da oluşturulabilir.

Ancak her iki durumda da, tasarımın sistematığı, yenilikçi yönü ve tasarım çıktıları mümkün olduğunca somut ve ölçülebilir şekilde ve katma değer ile rekabet avantajı yaratma potansiyelleri de dikkate alınarak ifade edilmelidir.

Tasarım Faaliyeti Olarak Kabul Edilmeyen Çalışmalar

- Pazarlama faaliyetleri, piyasa taramaları, pazar araştırması ya da satış promosyonu
- Kalite kontrol
- Bir tasarım projesinde olmaksızın icat

- edilmiş ya da mevcut geliştirilmiş süreçlerin kullanımı
- Kuruluş ve örgütlenmeyle ilgili araştırma giderleri
 - Üretim ve üretim altyapısına yönelik yapılan yatırım faaliyetleri, ticari üretimin planlanması ve seri üretim sürecine ilişkin harcamalar
 - Numune verilmek amacıyla prototiplerden kopyalar çıkarılıp dağıtılması ve reklam amaçlı tüketici testleri
 - Bir tasarım projesi kapsamında olmaksızın yeni süreç, sistem veya ürün ortaya konulmasına hizmet etmeyen doğrudan veya gömülü teknoloji transferi
 - Paris Sözleşmesi 2'nci mükerrer 6'ncı maddesi kapsamında yer alan hükümlerle alametleri ile bu kapsam dışında kalan ancak kamuyu ilgilendiren, dini, tarihi ve kültürel değerler bakımından halka mal olmuş ve ilgili mercilerin tescil izni vermediği işaretlerin, armaların, amblemlerin, nişanların veya

A close-up, slightly blurred photograph of a person's hand placing a yellow sticky note onto a desk. The desk is cluttered with various items: a black calculator, a pen, a pencil, and several sheets of paper with charts and graphs. Other sticky notes in yellow, pink, and blue are scattered around. The background shows the lower part of a person in a white shirt and tie, and another person's hand is visible in the upper left. The overall tone is professional and focused on design or project management.

3

TASARIM PROJESİ

3. TASARIM PROJESİ

Tasarım Merkezi olmak ve sürekliliği sağlamak için bu merkezlerde tasarım faaliyetleri ve buna

bağlı projeler gerçekleştirmek gerekmektedir. Bu noktada Tasarım Merkezlerinde gerçekleştirilen her bir tasarım projesinin aşağıdaki özelliklere haiz olması gerekmektedir:

- **Amacı, kapsamı, genel ve teknik tanımı** belirlenmiş olmalıdır.
- **Süresi, bütçesi ve özel şartları** tanımlanmış olmalıdır.
- Diğer kurum, kuruluş, gerçek ve tüzel kişilerce sağlanacak **aynî veya nakdî destek tutarları** belirtilmiş olmalıdır.
- Sonuçta doğacak **fikri mülkiyet haklarının paylaşım esasları** tespit edilmiş olmalıdır.
- **Tasarım faaliyetlerinin her safhasını** belirleyecek mahiyette ve bilimsel

esaslar çerçevesinde **tasarımcı tarafından** yürütülmesi planlanmış olmalıdır.

Yukarıdaki özelliklere sahip tasarım projelerini aşağıdaki sistematik çerçevesinde gerçekleştirmek ve ifade etmek gerekmektedir.

- **Ürünün işlevselliği** tanımlanmalıdır.
- Bu işlevselliğin **hangi tasarım faaliyetleri ile gerçekleştirileceği** belirlenmelidir.
- Tasarım projesiyle **bu işlevselliğe yapılan katkı** ortaya net şekilde konulup detaylı olarak anlatılmalıdır.
- Ortaya konan katkı, **çıktılar** ile somutlaştırılmalıdır.

A photograph of two women in a professional setting, likely a design studio. They are seated at a desk, looking at a laptop screen. The woman in the foreground is wearing a white shirt and a gold bracelet, and is holding a pen. The woman in the background is wearing glasses and a white shirt. The image has a blue overlay.

4

TASARIM PERSONELİ

4. TASARIM PERSONELİ

Tasarım personeli; tasarım faaliyetlerinde doğrudan görevli tasarımcı ve teknisyenleri ifade etmektedir. Bu noktada tasarım personeli, tasarımcı ve teknisyen olmak üzere iki gruptan oluşmaktadır.

Tasarımcı

Tasarımcı; tasarım faaliyetleri kapsamındaki projelerin gerçekleştirilmesi ve ilgili projelerin yönetilmesi süreçlerinde yer alan, üniversitelerin;

- Mühendislik,
- Mimarlık veya Tasarım ile ilgili bölümlerinden* mezun **en az lisans** derecesine sahip kişiler ile
- Tasarım alanlarından herhangi birinde **en az lisansüstü** eğitim derecesine sahip diğer kişileri ifade etmektedir.

Teknisyen

Teknisyen; meslek lisesi veya meslek yüksekokullarının **tasarım, teknik, fen** veya **sağlık** bölümlerinden mezun, teknik bilgi ve deneyim sahibi kişileri ifade etmektedir.

Tam Zaman Eşdeğer (TZE) Tasarım Personeli Sayısı

TZE tasarım personeli sayısı, Tasarım Merkezlerinde fiilen tam ve kısmi zamanlı olarak çalışan tasarım personelinin tasarım faaliyetleri ve projelerine ayırdıkları zamanı ifade etmektedir.

*Tasarım ile ilgili Yükseköğretim Programları için bkz: <https://bit.ly/2IqE66Y>

A woman with blonde hair, wearing a light blue shirt and a beige cardigan, is pointing at a calendar displayed on a computer monitor. The calendar shows a weekly layout with days of the week and dates. Several events are marked on the calendar, including 'Yoga' on Sunday, 'Webinar' on Monday, 'Presentation' on Tuesday, and 'Meeting' on Wednesday. In the background, another woman is visible, and a whiteboard with some text is partially seen. The overall scene is a professional meeting or workshop.

5

TASARIM MERKEZİ YOL HARİTASI

5. TASARIM MERKEZİ YOL HARİTASI

Yukarıda ortaya konan tasarım faaliyeti ve tasarım projesi kavramları dikkate alındığında Tasarım Merkezi olma yolunda **atılması gereken temel adımlar** şu şekilde sıralanabilir:

1.Adım:Ürünün işlevselliğinin tanımlanması.

2.Adım:Ürünün işlevselliği ile tasarım faaliyetleri arasındaki bağın kurulması

3.Adım: Ürünün işlevselliğini;

- arttıracak
- geliştirecek
- iyileştirecek
- farklılaştıracak

tasarım projelerinin hazırlanması.

4.Adım: Tasarım projeleri ile mevcut veya yeni ürün ve pazarlarda katma değer ve rekabet avantajı yaratacak yenilikçi faaliyetlerin ortaya konulması.

6

TASARIM PROJESİ ÖRNEK UYGULAMA

6. TASARIM PROJESİ ÖRNEK UYGULAMA*

Firma:

Sistem Tekstil A.Ş.

Faaliyet Alanı:

Ulusal ve uluslararası pazarlara yönelik olarak ev tekstili ürünleri (özellikle perde) tasarlayıp üretmek

Konu:

Firma İskandinav ülkelerindeki pazarda uluslararası rekabet gücünü arttırmak üzere üretmeyi planladığı yeni ürünlerini; ilgili pazarın istek, ihtiyaç, beğeni ve beklentilerine göre tasarlamak istemektedir.

Sorun/Hedef:

Firma konuyu Tasarım Merkezi çalışmaları kapsamında değerlendirerek bir Tasarım Projesi haline getirmeyi planlamaktadır.

1.Adım:

İşlevselliğin Tanımlanması

Firmanın pazarlama, üretim, Ar-Ge ve tasarım departmanı çalışanlarının bir araya gelerek oluşturduğu çalışma grubu;

- pazarın sosyo kültürel yapısını,
 - pazarın coğrafi şartlarını,
 - hedef kitlenin beklenti, istek ve ihtiyaçlarını, - pazarın beğeni unsurlarını ve
 - pazardaki rekabet düzeyini
- dikkate alarak bu vakaya konu ürünün (perdenin) işlevselliğini, **ışığı geçirme derecesi** olarak belirlemiştir.

* Bu örnek vakadaki firma ve faaliyetler, tamamen hayal ürünüdür. Uygulama, yol gösterme amacı taşımakta ve bağılayıcılığı bulunmamaktadır.

2.Adım:

İşlevsellik ile Tasarım Faaliyeti Arasındaki Bağın Kurulması

Ürünün işlevselliğine (perdenin ışıǒı geçirme derecesi) odaklanmak üzere ne tür tasarım faaliyetlerinin kullanılması gerektiǒi tasarım personeli tarafından belirlenmiştir. Buna göre **daha çok ışık geçiren bir perde tasarlanması** amacıyla çeşitli** tasarım faaliyetlerinin yerine getirilmesi kararlaştırılmıştır.

3.Adım:

Tasarım Projelerinin Oluşturulması

Tasarımcı tarafından yürütölmek üzere oluşturulan tasarım projesi kapsamında;

- projenin amacı, kapsamı, genel ve teknik tanımı yapılmıştır.
- projenin süresi bütçesi ve özel şartları belirlenmiştir.
- projenin diğerkurum, kuruluş, gerçek ve tüzel kişilerce sağlanacak

aynî veya nakdî destek tutarları tespit edilmiştir.

- proje sonucunda doğacak fikri mülkiyet haklarının paylaşım esasları tespit edilmiş ve bilimsel esaslar çerçevesinde ortaya konmuştur.
- gerçekleştirilecek tasarım faaliyetinin **perdenin ışıǒı geçirme derecesinde oluşturacağı etki (arttırma, geliştirme, iyileştirme ve farklılaştırma) ispat edilmiştir.**

4.Adım:

Katma Değerkve Rekabet Avantajı Yaratacak Yenilikçi Faaliyetlerin Ortaya Konulması.

Gerçekleştirilen tasarım faaliyeti kapsamında oluşturulan tasarım projesi ile üründe ortaya çıkacak katma değerkve bu katma değerkfirmaya kazandıracığı rekabet avantajı açıklanarak ön plana çıkartılmıştır.

** Tasarım faaliyetleri, ürünün işlevselliğine göre her bir ürün için değışebilir- mektedir. Bu nedenle burada faaliyetlerin ayrıntıları belirtilmemiştir. Bu faaliyetler, konusunda uzman tasarımcılar tarafından belirlenecektir.

Sistem Global Danışmanlık

Eski Büyükdere Cad. Huzur Mh.
No:67 4 Levent Plaza Kat:5 34396
Sarıyer / İSTANBUL

Tel: +90 212 709 08 50

Fax: +90 212 283 11 50

E-mail: info@sistemglobal.com.tr

Website: www.sistemglobal.com.tr

Global Danışmanlık
Global Consulting

Ankara

T: 90 (312) 442 20 40

İzmir

T: 90 (232) 483 27 61

Gaziantep

T: 90 (342) 215 02 66

Adana

T: 90 (322) 881 01 50

Bursa

T: 90 (224) 453 10 15